

Programma voor de maanden sept. t/m nov.

Kijk altijd voordat u wilt deelnemen aan een activiteit op onze website www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree voor de meest actuele informatie!!

- Zo. 3 sept. Excursie van de plantenwerkgroep naar het Dubbroek. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat in Baarlo. De excursie start bij het infobord van het Limburgs Landschap aan de Bongardweide.
- Za. 16 sept. World Cleanup Day!
We gaan weer opruimen, samen met onze partner Venlo Schoon. De actie start om 10.00 uur en duurt tot 12.30 uur. Kijk voor meer info op de website: <https://venloschoon.com/nl/agenda>
- Zo. 24 sept. Excursie in het Joamerdal. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo. Dré Crommentuyn is vandaag onze gids.
- Woe. 11 okt. Algemene Ledenvergadering in Aan 't Paedje in Baarlo. We starten deze avond om 19.30 uur met het officiële gedeelte en daarna volgt de pauze met koffie en vlaai. Vanaf 20.30 uur geeft vogelkundige Jan Peeters een lezing over de vogels die leven in en om Baarlo en Maasbree.
- Zo. 22 okt. Paddenstoelenexcursie. Kijk voor meer informatie op onze website.
- Zo. 19 nov. Wandeling bij de Hinsbeckerhöhen met bezoek aan de uitkijktoren op de Taubenberg. We vertrekken om 8.30 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo.

Kijk voor meer IVN-activiteiten in de buurt op de website van onze collega-afdelingen!

Website: www.facebook.com/ivnbaarlomaasbree
e-mail adres: www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree
IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com

www.instagram.com/ivnbaarlomaasbree

Voor € 20,- per jaar bent u lid. U kunt dan meedoen met alle activiteiten en u ontvangt maandelijks ons krantje met info en het programma.

Op woensdag 11 oktober 2023 vindt de Algemene Ledenvergadering van IVN Baarlo-Maasbree vanaf 19.30 uur plaats in Aan 't Paedje te Baarlo. U bent natuurlijk allemaal van harte uitgenodigd om op deze avond aanwezig te zijn.

Met uw aanwezigheid laat u zien dat u tevreden bent met de gang van zaken en dat u ons bestuur een hart onder de riem steekt. Mede door de inzet van zowel eigen leden als vrijwilligers van andere verenigingen kunnen wij u trakteren op een gevarieerd jaarprogramma.

Na afloop van het officiële gedeelte van de vergadering, volgt er een pauze en daarna geeft Jan Peeters een presentatie over 'Vogels in Baarlo en Maasbree'.

De officiële uitnodiging voor deze bijeenkomst ontvangt u tezamen met het ledenblad van september.

Graag tot ziens op woensdag 11 oktober in Aan 't Paedje!

Bestuur IVN Baarlo-Maasbree

Rabo ClubSupport 2023 gaat van start!!

Met de Rabo ClubSupport krijgen de leden van Rabobank Noord-Limburg inspraak op de verdeling van een gedeelte van de winst van de bank.

De stemperiode start op 4 september en loopt t/m 26 september 2023.

IVN Baarlo-Maasbree doet mee met Rabo ClubSupport!

Kunnen wij op jouw stem rekenen? Want jouw stem is geld waard!

Stem nu direct in de Rabo App of online op [rabobank.nl/clubsupport](https://www.rabobank.nl/clubsupport)

Hoe werkt het stemmen in de Rabo App?

Door in te loggen in de app of op de website van de rabobank en via 'Zelf regelen' en vervolgens 'Mijn Lidmaatschap' kan je klikken op Rabo ClubSupport. Je brengt 3 stemmen uit op 3 verschillende deelnemende verenigingen en stichtingen. Als je klant bent, ben je niet automatisch lid.

Ben je nog geen lid, maar wel klant? Dan kun je nu lid worden.

Kijk op <https://www.rabo-clubsupport.nl/venlo-eo> voor meer informatie.

Door je stem uit te brengen op IVN Baarlo-Maasbree geef je ons een financieel steuntje in de rug. Dus doe mee en steun IVN Baarlo-Maasbree!

Fotowedstrijd 't Greunste Plaetje

Het bestuur stelt elk jaar een prijs beschikbaar onder de leden van IVN Baarlo-Maasbree voor de mooiste foto van het jaar. Er is een verrassing voor de winnaar en hij of zij mag de wisseltrofee een jaar lang een prominente plek in huis geven. De foto moet gemaakt zijn tijdens één van onze excursies of tijdens een andere activiteit die IVN Baarlo-Maasbree organiseert. Tijdens de Algemene Ledenvergadering die dit jaar op 11 oktober plaatsvindt, wordt de winnaar van de jaarlijkse fotowedstrijd bekend gemaakt. Heb je een foto gemaakt waarvan je denkt dat deze een kans maakt om de prijs te winnen, stuur deze op naar:

IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com onder vermelding van:

Fotowedstrijd 2023.

Iedere inzender geeft IVN Baarlo-Maasbree tevens het recht om ingezonden foto's op haar eigen website en in haar eigen publicaties en persberichten te gebruiken. Natuurlijk zal IVN Baarlo-Maasbree de foto's niet aan andere instellingen dan het IVN ter beschikking stellen.

Verslag excursie Polderplas en Meggelveld

Op zondag 16 juli is de zomervakantie in alle hevigheid losgebarsten, veel landgenoten zijn al op weg naar hun vakantiebestemming. Desalniettemin staan er vanmorgen zes leden te popelen om de natuur in te gaan. Het heeft vannacht behoorlijk geregend en daardoor is het aangenaam qua temperatuur, wel staat er een behoorlijk briesje.

We rijden over de Napoleonsbaan en daarna over de Kanaaldijk langs het Lateraalkanaal richting Osen en verder naar Heel. Met een beetje jaloezie zien we hoe groen de omgeving van Heel nog is, maar we komen er ook snel achter dat hier op een grootschalige manier de ontgrinding heeft huisgehouden. Aan de rand van het dorp begint de Polderplas en op de plattegrond zien we dat ten westen ook nog de Boschmolenplas en de Lange Vlieter liggen. Heel is een van de tien kernen van de gemeente Maasgouw; ook Beegden, Panheel, Linne, Maasbracht en Brachterbeek, Ohé en Laak, Stevensweert en Thorn vallen onder deze gemeente.

Rond 9.00 uur gaan we goedgehumt met z'n negenen op weg. Even buiten het dorp steken we de Sleybeek over. We zien een kaarsrechte beek met een stenen beschoeiing en we vragen ons af hoe klimaatbestendig deze beek na de dijkverhoging van 2022 is geworden. Alle andere beken in onze omgeving worden met veel subsidie en inspanningen weer meanderend en natuurlijk gemaakt. Hier in Heel is bij de Sleybeek heel duidelijk voor een andere aanpak gekozen, helaas.

Al snel komen we bij de Polderplas en we zien verschillende plezierjachten aan de rand van het water liggen. De begroeiing aan de rand van de plas is uitbundig; er staat onder andere Koninginnekruid, Echte valeriaan, Moerasaspire, Peen en Moerasandoorn.

We dalen de dijk af en over enkele stapstenen met een touwen “leuning” steken we driemaal het water over. Gelukkig komt iedereen heelhuids over de stapstenen; op enkele natte schoenen en broekspijpen na. We volgen een smal pad langs het water. We zien Grote egelskop, Gewone wederik, Moerasvergeet-mij-nietje, Blauw glidkruid, Watermunt en Bitterzoet (*Solanum dulcamara*). De paars met gele bloemen groeien graag over de andere planten van de vegetatie heen. Bitterzoet is een algemeen voorkomende soort uit de Nachtschadefamilie, waartoe ook de aardappel, tomaat, paprika en aubergine behoren.

Even later steken we het Kanaal Wessem-Nederweert over en lopen we vervolgens onder de A2 door richting natuurgebied Meggelveld. Het Meggelveld is ontstaan in de 20e eeuw, toen hier op kleinschalige wijze klei werd gewonnen ten behoeve van de baksteenindustrie. Sedert 1996 wordt het gebied beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De plassen worden omringd door elzenbroekbos. Het Meggelveld herbergt een broedkolonie van de Blauwe reiger, helaas zijn de vogels uitgevlogen. We lopen door het natuurgebied dat wordt begraaasd door Konikpaarden en Gallowayrunderen. Verderop staat de Sint-Petruskapel; we bewonderen de bestrating van Maaskeien en kinderkopjes. Hier slaan we linksaf en komen bij de Zegershof een imposante boerderij, die rond 1899 is gebouwd en nog steeds midden tussen de landerijen en boomgaarden ligt. Het is een hofboerderij; een carréboerderij waarbij alle gebouwen een onoverdekte binnenplaats omringen. Het toegepaste bouwmaterial is baksteen en natuursteen. We bewonderen het prachtige bouwwerk met het siermetselwerk (muizentandjes) onder de dakrand.

We vervolgen onze wandeling en even later gaan we door een klaphekje opnieuw het Meggelveld in. We zien Groot heksenkruid, Heelblaadjes, Wilde bertram, Teunisbloem, Jakobskruid, Sint-Janskruid, Gewone Brunel (vanwege het uiterlijk van de uitgebloeide bruine bloeiwijze, ook Bijenkorfje genoemd), Gewone Agrimonie, Zwarte toorts. De naam ‘toorts’ komt vanwege het gebruik in vroeger tijden; de planten werden met teer, was of vet ingesmeerd en als fakkel in de stal gebruikt. We zien ook de Brede wespenorchis, Wilde Marjolein, Gewone berenklauw; dit inheemse neefje van de Reuzenberenklauw woekert minder en is een stuk kleiner, maar kan toch ruim een meter hoog worden. Aanraking van het blad kan bij zonlicht weer wel irritatie van de huid veroorzaken, maar niet zo erg als bij de Reuzenberenklauw.

Hazepootje, Rapunzelklokje, Echt duizendguldenkruid (zie foto) en Geel of Echt walstro. De naam ‘walstro’ betekent vermoedelijk wiegstro (wal = wieg). De planten uit dit geslacht werden vroeger vaak gedroogd en in kussensloopjes gestopt tegen ongedierte zoals vlooien en luizen. De plant bevat stremsel, dat bij de kaasbereiding gebruikt kan worden. Ook worden er geneeskrachtige eigenschappen aan de walstrosoorten toegeschreven. Het is de waardplant van de rupsen van het Klein avondrood en van de Kolibrievlinder.

Helaas hebben we vanmorgen geen Kolibrievlinder gezien, maar wel: Atalanta, Bont zandogje, Landkaartje (zomervorm) en Spaanse vlag (zie foto).

Vogels: Aalscholver, broedende Fuut, Wilde eend met kleintjes, Zwartkop, Winterkoning, Tjiftjaf, IJsvogel, Blauwe reiger, Groene specht, Knobbelzwaan, Boomklever.

Tekst: Els
Foto's: Suzanne

Spaanse vlag

Tweede jaar op rij kraanvogel geboren in de Peel!

Voor het tweede jaar op rij is er in de Peel een kraanvogel uit het ei gekropen.

En dat is mooi, want daardoor blijkt dat de maatregelen werken om de kwetsbare hoogveen natuur in het natuurgebied op de grens van Noord-Brabant en Limburg te beschermen. Nadat vorig jaar voor het eerst in de geschiedenis een kraanvogeljong rondvlog in de Peel, waren er dit voorjaar aanwijzingen dat er opnieuw een koppel kraanvogels in de Peel actief was. Begin mei werd een paar gezien met een jong van ongeveer drie weken oud. Het kuiken is inmiddels al net zo groot als de ouders en heeft volledig uitgegroeide veren, laat Staatsbosbeheer weten. Het jong mist alleen nog de zwartwitte tekening aan de kop en hals. De kraanvogelfamilie zwerft in de wijdere omtrek van de Peel rond, op zoek naar voedsel. Het nieuws is geheim gehouden tot het kuiken kon vliegen. Dat is gedaan omdat kraanvogels en hun kuikens heel gevoelig zijn voor verstoring. Het is belangrijk om niet buiten wegen en paden te wandelen en de vogels de rust te geven die ze nodig hebben.

De afgelopen jaren hebben de provincies, waterschappen en Staatsbosbeheer verschillende maatregelen getroffen om het kwetsbare hoogveenlandschap te beschermen en vernatten. Kraanvogels houden namelijk van uitgestrekte natte natuur, bij voorkeur hoogveen of natte heide. Ze broeden op plekken met een stabiel hoog waterpeil waar geen predatoren bij kunnen. Normaalgesproken komen kraanvogels vooral in het noorden van het land voor, maar met het tweede broedsucces op rij blijkt dat deze maatregelen zijn vruchten afwerpt voor de Peel.

Bron: NOS

Bezoek aan de tuin van de familie Peeten

Op deze druilerig zondagochtend zijn er 14 belangstellenden aanwezig bij rondleiding door de tuin van de familie Peeten in het Kuukven. Helaas zitten we voor wat het weer betreft nog volop in een zomerdip; het miezert en tussen de miezer door zijn er flinke regenbuien, maar toch zijn we allemaal enorm onder de indruk van wat we te zien krijgen. De tuin is prachtig aangelegd en als we de poort door zijn, kijken we al meteen op een enorm vijvercomplex met een bruggetje; in feite een Engelse landschapstuin. Het is prachtig en onwerkelijk het lijkt een wereld op zich. Een Engelse tuin kenmerkt zich door een parkachtig landschap met verrassende doorkijkjes, met grasvelden, op een glooiend terrein, omgeven en afgewisseld met boomgroepen. Ook water vormt een belangrijk onderdeel van deze populaire vorm van landschapsaanleg. Dit alles vouwt zich voor onze ogen open.

Piet loopt met ons mee en geeft bevoegen uitleg. Het begon allemaal met een akker vol aspergeplanten die hij in de loop der jaren heeft omgetoverd tot een paradijs.

Het ontwerp is van hemzelf en de realisatie van dit moois is gestart in 1985. Het originele tuinplan wordt erbij gehaald en we zien een schets van hoe het allemaal is begonnen.

In die tijd is Piet met de schets naar boomkwekerij Coonen gegaan en de heer Wiel Coonen; de grondlegger van Boomkwekerij Coonen heeft de beplanting uitgezocht.

In 2007 heeft een storm een stukje bos aan de zijkant van het huis vernietigd en dat gaf meteen de mogelijkheid om ook daar een siertuin te maken. De totale oppervlakte van het perceel is zo'n 12.500 m² oftewel ruim twee voetbalvelden.

Het allermooiste van de rondleiding is dat bij elke boom een apart verhaal hoort.

Het aantal soorten is te veel om op te noemen, we zien onder andere: heel veel verschillende soorten Acer, Clerodendron (Kansenboom), Ceder, Mammoetboom (Sequoia Sempervirens), Betula papyrifera (Papierberk), Kalmia, Staphylea (Pimpernoot), Ilex (Hulst met amberkleurige bessen), Liquidambar (Amberboom), Hortensia's, Wisteria in blauw en roze, Cornus, Coniferen enz.

De heer Peeten vertelt vol trots dat er door de jaren heen 563 bruidsparen en communicantjes de tuin hebben bezocht om foto's te maken.

Rond half elf zit de rondleiding erop en mogen we op eigen houtje nog wat rondkijken.

Beste familie Peeten, heel hartelijk dank dat we een kijkje mochten nemen op uw schitterende landgoed, we komen graag nog eens terug!

Alsemambrosia vaak in tuinen gevonden, dus haal de plant weg!

De hooikoortsplant Alsemambrosia is een exoot die al een aantal jaren bezig is met een opmars in Nederland. Tijdens de bloei (vanaf augustus tot en met oktober) komen grote hoeveelheden pollen vrij, die hooikoortsklachten veroorzaken.

De zaden van Alsemambrosia zijn grotendeels via vogelvoer (zoals strooi-, kippen- of duivenvoer en vetbollen) in onze tuinen terechtgekomen.

Inmiddels is er wel een verbod, waardoor er geen zaden meer in vogelvoer mogen zitten. Zaden kunnen echter heel lang in de grond aanwezig zijn voordat ze kiemen, tot soms wel veertig jaar! Dus als je in het verleden vogels hebt gevoerd is het nog steeds mogelijk dat Alsemambrosia in je tuin opkomt.

Wie de Alsemambrosia uit zijn tuin wil weghalen, kan beter handschoenen aandoen, want de soort kan ook huidklachten veroorzaken. Als de plant al in bloei staat, is het dragen van een mondkapje aan te raden.

Gooi de plant weg bij het restafval en niet in de GFT-bak, om verdere verspreiding te voorkomen.

Bron: FLORON

Gamma-uil en kolibrievlinder in veel tuinen te vinden!

Deze zomer bezoekt de gamma-uil (dagactieve nachtvlinder) in grote aantallen onze tuinen.

De gamma-uil is een trekvlinder. De exemplaren die wij in onze tuin zien, zijn afkomstig uit het Middellandse Zeegebied. Rond half juni vliegen de gamma-uilen noordwaarts. De aantallen gamma-uilen verschillen van jaar tot jaar. Waarom ze nu veel worden gezien, kan verschillende redenen hebben. Mogelijk komt het door hoge temperaturen in Zuid-Europa. De gamma-uil kom je veel tegen omdat deze ook overdag actief is. Je ziet ze op veel bloeiende tuinplanten, vooral vlinderstruik en lavendel zijn in trek. Omdat de gamma-uil eigenlijk niet kan overwinteren in Nederland, leggen ze nu de eitjes, en de vlinders die daaruit voortkomen vliegen in het najaar weer terug. De gamma-uil heeft ook de bijnaam 'pistooltje', omdat de gammavormige tekening in de vleugel op een pistooltje lijkt.

Evenals de gamma-uil zijn er deze zomer ook veel kolibrievlinders te zien. Deze opvallende verschijning is ook een dagactieve nachtvlinder. De kolibrievlinder is relatief nieuw voor Nederland. Als we in de archieven duiken zien we dat 1947 een topjaar was: toen werden meer dan 2000 waarnemingen opgestuurd (ja, dat ging nog gewoon per post). Maar in de meeste jaren waren dat er hoogstens enkele tientallen.

Keerpunt was het hele warme en droge jaar 2003, toen veel kolibrievlinders ons land bezochten. Vanaf dat jaar zien we dat er jaarlijks duidelijk meer kolibrievlinders aanwezig zijn. De warme zomers van de afgelopen jaren hebben ongetwijfeld bijgedragen aan de hoge aantallen kolibrievlinders in Nederland, want deze vlinders houden van warmte en hebben geen last van droogte.

Bron: De Vlinderstichting

Gratis online cursus Eetbare bloemen

Leer meer over het groeien, bloeien en eten van bloemen.

Volg gratis de online cursus: Eetbare bloemen op:

<https://www.ivn.nl/online-cursussen-over-de-natuur/>

Er zijn nog meer mogelijkheden bijvoorbeeld een online cursus “Een levende tuin” of “Paddenstoelen voor beginners”. Kijk maar eens op de landelijke IVN website.

De koningspage (Iphiclides podalirius).

Deze prachtige vlinder heb ik dit voorjaar gefotografeerd in Italië, om precies te zijn in Assisi.

Het is een koningspage ((Iphiclides podalirius).

Twee echte vakantiesoorten zijn koninginnenpage (Papilio machaon) en koningspage. De afgelopen dertig jaar is de koninginnenpage ook in ons land steeds meer te zien, maar in Zuid-Europa is de trefkans nog groter. De koningspage komt (nog) niet voor in Nederland, maar is in Zuid-Europa een algemene vlinder die je op allerlei plaatsen kunt tegenkomen, ook onder het genot van een drankje vanaf je terrasje aan de Middellandse zee. Het verschil tussen deze twee hoogheden is niet zo moeilijk. De koninginnenpage is donkerder geel en heeft donkere vlekken op de vleugels en twee relatief korte staartjes. De koningspage is lichter geel en over de vleugels lopen zwarte lengtestrepen. De staartjes zijn een stuk langer dan die van de koningin. De vlucht van de koningspage is fladderiger dan van koninginnenpage, die een krachtiger slag heeft. Vaak zie je beide soorten op heuveltoppen, waar ze naartoe gaan om een partner te zoeken.

Beide soorten behoren tot de familie van de Grote pages. Wereldwijd zijn er bijna 600 soorten bekend, waarvan de meeste in de tropen leven. In Europa komen slechts twaalf soorten voor en in Nederland zijn drie soorten vastgesteld: de koninginnenpage, de koningspage en de apollovlinder. Alleen de koninginnenpage komt hier voor als standvlinder. De koningspage is een zwerver die ongeveer vijftig keer in Nederland gezien is. De laatste jaren wordt er gemiddeld één exemplaar per jaar gezien; in sommige warme jaren meerdere exemplaren. De dichtstbijzijnde populatie bevindt zich in het Rijn- en Ahrdal in Duitsland.

Op 16 september 2023 is het weer zover: World Cleanup Day! Op deze dag zetten miljoenen mensen over de hele wereld zich in om onze planeet een beetje schoner te maken. Door samen afval op te ruimen, maken we een verschil voor het milieu. En we laten zien dat we samen verantwoordelijkheid nemen voor onze planeet.

World Cleanup Day begon in 2008 in Estland en is sindsdien uitgegroeid tot een wereldwijde beweging. In 2022 deden al meer dan 180 landen mee. Ook in 2023 wordt weer een grote opkomst verwacht. Het streven is om zoveel mogelijk afval op te ruimen. Zo ontstaat er bewustwording over het belang van een schone en gezonde leefomgeving.

Ook in onze omgeving worden opruimacties georganiseerd. IVN Baarlo-Maasbree sluit aan bij Venlo Schoon. De actie start om 10.00 uur en duurt tot 12.30 uur. Kijk voor meer info op de website:

<https://venloschoon.com/nl/agenda>

Ook op de website van World Cleanup Day vind je meer informatie over de acties bij ons in de buurt. Samen kunnen we de wereld een beetje mooier maken!

Wandeling over de grote stille heide

Vandaag wandelen we met gids Maan Litjens over het voormalige munitiedepot van het Britse Rijnleger in het Brachterwald net over de grens bij Swalmen.

Gisteren was het zeer benauwd met enkele regenbuien, maar gelukkig is de atmosfeer vanmorgen minder drukkend en is het aangenaam warm en zonnig. Er staan vier dames klaar om Maan te vergezellen over de bloeiende heide. Het voormalige munitiedepot of zoals Maan zegt 'het kamp' heeft een oppervlakte van ruim 12 km² en is onderdeel van het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Van 1948 tot 1996 lag hier een van de grootste munitiedepots van het Britse Rijnleger in heel Europa. Toen dit depot werd afgestoten kwam het gebied in handen van natuurbeschermingsorganisaties. Vanaf 1998 werden fiets- en wandelpaden aangelegd en in 2000 kreeg het de status van natuurgebied en er loopt een fietspad langs de 18 km lange omheining.

We starten bij de ingang aan Swalmenerstrasse; aan de weg van Swalmen naar Brügggen. Er zijn in totaal 6 ingangen, want de omheining is blijven staan. Dit heeft te maken met de damhertenpopulatie die hier ooit is uitgezet als groot jachtwild voor de Britse officieren.

Ons hoofddoel is de Holzbohlenweg, dat is een 100 meter lange houten brug, vanwaar we een fantastisch overzicht hebben op een enorm heideveld. We boffen want de heide is vandaag op haar mooist; de vele regen van de afgelopen tijd heeft zichtbaar invloed gehad op de vitaliteit en bloei van de heideplanten. Het is werkelijk een prachtig gezicht!!

Aan de andere kant van de houten brug zien we enkele aarden wallen; tussen deze wallen in werden in het verleden de bommen en de munitie bewaard. Gelukkig is het nu één groot natuurgebied. We zien enkele vlindertjes fladderen; groot koolwitje, kleine vuurvlieder, gehakkelde aurelia, klein koolwitje en heivlieder.

We raken niet uitgekeken op de paarse pracht van de heide, Maan vertelt dat er hier in het depot nog ongeveer 40 paartjes nachtzwaluwen broeden. De Duitse benaming voor nachtzwaluw is "Ziegenmelker", in het Duitse volksgeloof bestond de opvatting dat de nachtzwaluwen 's nachts stiekem de geitenstal bezochten om de geit te melken, vandaar de vreemde naam. Op dit moment is het echter stil wat de broedvogels aangaat. We horen: boomklever, boomkruiper, zwarte mees, grote bonte specht, gaai, buizerd, kuifmees en roodborsttapuit.

In het voorjaar zitten hier ook veel boompiepers en boomleeuweriken. Vroeger werd het depot intensief gemaaid door de soldaten; tegenwoordig zorgen een kudde van 1000 Moorschnucken (Duits schapenras), een kudde Galloway's en de damherten voor de begrazing.

De heidelandschappen langs de Maas en in de Niederrhein zijn het resultaat van eeuwenlange begrazing en gebruik door de mens. Door de jaren heen zorgde de groeiende bevolking voor de kap van de oorspronkelijke loofbossen, waarbij het hout als bouw materiaal en brandhout werd gebruikt. Ook was er overbeweiding door schapen en runderen en hierdoor veranderde de boomrijke en grazige gebieden rond dorpen en steden in heidevelden.

Op de heide lieten de bewoners hun schapen overdag grazen, ze haalden er heidemaaisel voor veevoeder en staken heideplaggen als strooisel voor in de potstallen waar de schapen en koeien 's nachts verbleven. De stalmest uit de potstal werd ieder jaar naar de akkers gebracht als bemesting. Door die gebruiken werden de voedingsstoffen van de heide verplaatst naar de akkers. De heidegronden waren al schraal en werden door dit landbouwgebruik nog schraler. De exploitatie van de heide zorgde ervoor dat er zich niet opnieuw een bos kon ontwikkelen.

De uitvinding van de kunstmest verminderde de behoefte aan schapenmest en maakte het mogelijk de heide tot landbouwgrond te ontginnen. Daarnaast werd veel heide in bos omgezet. Veel onbewerkt gebleven heidegronden werden vanaf het einde van de 19e eeuw bebost met naaldhout voor de mijnen. In Nederland werd Staatsbosbeheer speciaal opgericht voor de omzetting van heide in bos. Gelukkig ontstond ongeveer tegelijkertijd de belangstelling voor de heide bij natuurbeschermers. Als gevolg hiervan zag Staatsbosbeheer af van de bebossing van waardevolle heidevelden en kwamen grote heidegebieden in handen van natuurorganisaties.

In 1998 heeft de "Nordrhein-Westfalen Stiftung" grote delen van het Brachterwald gekocht, zodat het op lange termijn ten behoeve van de natuurbescherming behouden en onderhouden kan worden.

Buiten de struikheide die vandaag zo prachtig in bloei staat zien we ook rode dopheide; een bijzonderheid in onze omgeving. Verder staat er een polletje met witte struikheide, dat is een genetisch foutje in de plant, maar wel mooi om te zien. Ook staat er stekelbrem, muizenootje, bezemkruiskruid, sint Janskruid en adelaarsvaren (waarvan de bladeren heel ruw en houtig aanvoelen, we twijfelen eerst of het wel adelaarsvaren is, maar de obsIdentify app geeft uitkomst).

De leukste waarneming van de vandaag zijn de vele blauwvleugelsprinkhanen. Deze sprinkhaan dankt zijn naam aan de helderblauwe achtervleugels, die echter in rust niet zijn te zien. Alleen na een sprong worden de felgekleurde vleugels uitgeslagen, de sprinkhaan kan er niet echt mee vliegen, maar wel tientallen meters mee zweven. Door de grote vleugels lijkt het dier tijdens de vlucht meer op een vlinder dan een sprinkhaan.

Rond half twaalf nemen we afscheid van Maan na een prachtige ochtend, we komen hier vast en zeker nog eens terug!

Tekst: Els

Foto's: Suzanne